

Jeg troer ikke, at der kan være Noget i Veien for at gaae ind paa Lovforslaget § 1. Jeg opfatter ikke den Bestemmelse, at Sognepræsten for Fremtiden skal være valgbar til ethvert Sogneforstanderskab i sit Pastorat, som nogen Ret, der er givet Præsten, men som en Ret, der er givet hans Sogne til at vælge ham, hvis de finde sig opfordrede dertil; men med det Samme skal jeg udtale min Enighed med det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Rosensørn), som meente, at det var rigtig, at Sognepræsten ikke skulde være tvungen til at modtage et saadant Valg. — Med det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds, troer jeg, at der ikke kan være nogen Grund til den Bestemmelse, der findes i Slutningen af § 2. Sogneforstanderskaberne maae have Ret til selv at bestemme, hvor de ville holde deres Møder, uden at dette kan siges at vedkomme Amtsraadet. Jeg veed vel, at der i Motiverne staaer, at der ofte har været Klage over, at Medlemmerne i en Commune ikke kunde faae tilstrækkelig Kjendskab til Sogneforstanderskabets Forhandlinger, og at man meente, at dette vilde kunne opnaaes ved en Bestemmelse som denne; men jeg troer ikke, at der opnaaes Noget derved. — Efter min Overbeviisning bør man for Diebliffet føle sig tilfreds med den Bestemmelse, der findes i § 4, hvorved Communerne dog have en Ret ligeoverfor Skolevæsenet, idet jeg er enig med de høitæredede Ministre, naar de mene, at en Omordning af Skolevæsenet ikke bør finde Sted igjennem denne Lov. Det maa maaskee være mig tilladt at høre et Par Ord om Skolevæsenet, da der er blevet talt saa Meget om denne Sag. Jeg troer, at man har Ret, naar man siger, at Skolevæsenet hertillands ikke kan siges at være i nogen glimrende Forfatning — tværtimod. Men jeg troer tillige, at det maa udtales, at den rette Veie til Forbedring deraf vil paa den ene Side være Frihed for de enkelte Personer, men paa den anden Side ogsaa Fritagelse saavel for Statens som for Communerens Vedkommende for at give Bidrag til Skolevæsenet, forsaavidt de Børn angaaer, hvis Forældre selv kunne betale for deres Underviisning. Naar man ikke kommer dertil, at Almueskolevæsenet virkelig bliver et Almue-

skolevæsen og ikke som nu en Bæreaanstalt for alle Børn paa Landet, troer jeg ikke det nytter Noget, hvad man end ellers prøver paa i saa Henseende. Hvad angaaer den Bestemmelse, der findes i § 5, om Hunsmandenes Fritagelse for de 3 Dages Sneekastningsarbejde, da staaer det idetmindste tvivlsomt for mig, hvorvidt den er fuldkommen rigtig; jeg indrømmer imidlertid, som sagt, at det ikke staaer fuldkommen klart for mig, men det forekommer mig dog, at den ærede sidste Taler havde Ret i sine Bemærkninger om denne Sag.

Der er omdeelt en „Overfugt over Kjøbstadcommunerens og Amtsrepartitionsfondenes samt Sognecommunerens Regnskaber for Aaret 1863“. Af denne kan man see, hvad der hidtil er blevet paalignet paa Hartkornet, paa Formue og Leilighed og paa anden Maade i Landcommunerne. Man vil der see, at paa Formue og Leilighed er der ikke blevet paalignet Mere end indtil 21—22 pCt. af hele Beløbet. Jeg kan aldeles ikke indsee, hvorfor man nu skal tvinge Communerne til at forandre den Maade, hvorpaa de hidtil have paalignet deres Skat. Det undrer mig, at man i en Lov, der nærmest skal gaae ud paa at give Communerne Frihed, vil indføre en mere indskrænkende Bestemmelse, end hvad der hidtil har været gjældende. Det synes at være Noget, som man kan overlade til Communerne selv at bestemme, i hvilket Forhold de ville paaligne det Beløb, der er nødvendigt. Det er maaskee rigtig, at Amtsraadet, som det her er bestemt, har en vis Indflydelse derpaa — skjøndt det forekommer mig, at det ikke er nogen stor Indflydelse — men at optage i Loven en tvingende Bestemmelse om, at $\frac{1}{4}$ skal lignedes paa Formue og Leilighed, troer jeg er meget urigtigt, og jeg forbeholder mig i saa Henseende at stille et Endringsforslag. — Jeg skal ikke omtale de nærmest paafølgende Paragrapher; — det forekommer mig, at de ere blevne tilstrækkeligt omtalte, — men med Hensyn til § 13 a, skal jeg bemærke, at jeg har nogen Tvivl om, hvorvidt denne Bestemmelse er rigtig. Det Exempel, der her anføres, nemlig Anskaffelse af Skolebrændsel paa anden Maade end i Anordning af 29de Juli 1814 § 55 Lit. b. bestemt, synes mig i alt Fald ikke at være hel-